

Előfizetési árak:

Egész évre . . 10 ft — kr.
Félévre . . . 5 „ — „
Negyedévre . . 2 „ 50 „
Egy óra . . . — „ 85 „
Egyes szám ára 4 kr.

Kiadóhivatal:

PÉCSETT. Mária-u. 1. sz.
a kir. itélőtábla épületével
szemben,
hová az előfizetések és a lap
szétküldésére vonatkozó föl-
szólalások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Szerkesztői Iroda:

PÉCSETT, Mária-utca 1. sz.
a kir. tábla átellenében.
hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény
intézendő.

Kéziratot vissza nem adunk

Hirdetéseket

a kiadóhivatal veszi től

Iparosaink.

Pécs, 1896. szeptember hó 26.

(*) Magyarország gazdasági élete nyilvánult meg és nyert képet azokon a kongresszusokon, melyeket a kereskedők, az ipartestületek, a gazdák és nemrégiben az iparosok a millennáris ünnepségek alkalmából Budapesten tartottak, hogy körvonalozzák a jelenlegi gazdasági helyzetet és kifejezzék óhajaikat, terveiket az éppenséggel nem vigasztaló, hanem ellenkezőleg sivárnak és szomorúnak felismert gazdasági állapot megjavítása és föllendítése tekintetében.

Rendkívül fontosak ezek a kongresszusok nemcsak azért, mert megvilágítják a gazdasági tényezők természetszerű és jogos kívánalmait, hanem hatványozott jelentőséget nyernek az által, hogy éppen most várnak eldöntésre azok az elsőrangú országos kérdések, melyek hivatják Magyarországot gazdasági fölvirágzását, vagy alásüllyedését előidézni.

Egy percig sem szenvedhet kétséget, hogy a gazdasági javak előállításának és megosztásának három tényezője, a termelés, az ipar és kereskedelem egymásra van utalva és a természetes érdekközösség által erősen összekapcsolva. Intenzív termelés fejlett ipart von maga után, mely viszont erőteljes és lüktető kereskedelmi

élet megalkotója és eszköze. Egyiknek emelkedése arányban áll a másik fejlődésével, viszont az egyik süllyedésének nyomában jár a másik pangása.

Ez a kölcsönhatás megvan a művelés nagyméretű és kisebb térre szorító tényezői között; mert bár egyes időszakokban a nagytermelőknek, nagyiparosoknak és nagykereskedőknek érdekei bizonyos ellentétet mutatnak eme gazdasági ágak csekélyebb méretekre ható képviselőinek törekvéseivel, az idők tanúsága által nyert beigazolást, hogy az ellentét inkább csak látszólagos, mint lényegi, inkább időszakhoz kötött, mint általános; és dönthetetlenül áll a helyesnek fölismert nemzetgazdasági elv, mely szerint a javak létrehozása, feldolgozása és forgalombahozása egy körforgás, melyben a három tényező természetes, egymással összekapcsolódó helyét találja.

Éppen azért van valami bántó abban a körülményben, hogy a kisiparosok érdekeinek megvitatására tartott ipartestületi kongresszus után nyomában, de ettől különálltan ülésezik a közép- és nagyiparosok gyülekezete. Ez a különbség ugyan — elismerés érte — az országos ipari kongresszuson kifejezést nem nyert, de már az is helytelen, hogy a nagy- és közép-iparosok hallgatag elszigetelték magukat a kisiparosoktól, mintha végered-

ményben nem kötné őket össze az érdekek közössége és a megalkotni célzott údvös reformok jótékony hatását nem egyaránt éreznék a kisiparosokkal.

Egyáltalán nem engedheti magát elvakítani az elfogulatlan gondolkozó azoktól a dicsériádáktól, melyek az országos ipari kongresszuson iparunk jelenlegi helyzete és eredményei fölött elhangzottak. Ünnepi hangulatban könnyen megy a megfelelő elismerés és még sehol senki nem találta nehéz dolognak önönmagát felmagasztalni.

Nem lehet benne kételkedni, hogy a magyar ipar egy bizonyos eredményre már eddig is tudott vergődni s termékei ezredéves kiállításunknak diszeit képezik. Ez azonban legkevésbé sem rontja le azt az igazságot, hogy iparunk még igen messze van a művelt nyugati államok ipari fejlettségétől és jogosan panaszkodnak iparosaink azokról a fölötté számos, gyakran leküzdhetetlen akadályokról, melyekkel unostalan találkozunk.

Valóban, manapság igen szomorú Magyarország iparának a helyzete. A nagyipar nem tud fejlődni, mert nem bírja és nem bírhatja ki azt a természetellenes versenyt, melyet a szomszédos, par excellence ipari állammal, Ausztriával megküzdenie kell. A kisiparos a termelés gazdasági válsága mellett nem képes

A „Pécsi Figyelő“ tárcája.

A Vaskapu.

(St.) F. év szeptember 27 én nyílik meg nagy ünnepélyességekkel a Vaskapu csatorna. Készen áll az óriási költségekkel létesített nagy mű; Magyarország, mint igazi kulturnemzet nagy áldozatkészséggel magára vállalta, hogy eltávolítja a hajózást akadályozó veszedelmes sziklákat és most, miután az egész alsó Duna már elvesztette Scylla és Charibdiszertü veszedelmes jellegét, vasárnap Ó felsége, a szomszédos uralkodók és a külföldi hatalmak képviselői átkelnek a Vaskapu csatornán és ezzel átadják azt a forgalomnak.

Nem lesz érdektelen tehát, sőt aktuális, ha rámutatunk arra a sok munkára és viszontagságra, melyek között elkészült e nagy magyar alkotás, melylyel mindenestre egy új jelentékeny korszaka nyílik meg hazánk közigazgatási fejlődésének.

Már Széchenyi István gróf fáradhatatlan buzgalmat fejtett ki a Vaskapu hajózhatóvá tétele körül. 1834 ben elnöklése alatt bizottság alakult, mely elég kedvező eredménnyel a kiálló szirtek felrobbantását megkísérelte, az ő személyes vezetése alatt eszközölt mederjavítások lehetővé tették ugyan, hogy kedvező vizállásnál a hajók átmehtek, de a forgalom költséges és bizonytalan vol-

tánál fogva a hajózásnak kívánatos fejlődése nem volt elérhető. 1842 ben folytatni akarták a megkezdett munkálatokat, de a porta a gátak további elhárításához beleegyezését megtagadta. 1853-ban a keleti bonyodalmak irányadólag hatottak a Vaskapu sorsára. Ugyanis az orosz török határon-felállított osztrák hadsereg főparancsnoka, Hesz tábornagy belátva a dunai közlekedés szabadságának nagy hadászati fontosságát, az ott elvégzendő munkálatokról kimerítő tervet nyújtott be az uralkodónak. A terv elfogadott és a gyorsabb és tökéletesebb munkálat szempontjából a katonaság vétetett igénybe. Két évig szakadatlanul dolgoztak itt, de a Duna, legolcsóbb közlekedési eszközünk még nem volt oly állapotba hozva, hogy azon a hajózás nehézségek és akadályok nélkül s megfelelő olcsósággal gyakorolható lett volna. Az Aldunán levő Stenka, Kozla, Dojke, Izlas, Tachtalia, Greben és Jucz nevű sziklazátványok s a tulajdonképen Vaskapunak nevezett, már Magyarország határain kívül eső sziklazátvány a Frigida sziklával együtt, ugy a szükséges vízmélység hiánya a nagy vízsebeség miatt legveszélyesebb hajózási akadályt képeztek.

Figyelemmel arra, hogy a hajózási akadályok elhárítása nemzetközi jelentőségű, az 1878-ban Berlinben tartott nemzetközi kongresszuson szóba került a Dunaszabályozás és a július 13-án létrejött szerződés 57. cikkében kimondotta, hogy az aldunai zuhatagok-

nál és a Vaskapunál létező hajózási akadályok elhárítandók és e munkálatok végrehajtása Ausztria-Magyarországra bízott, de tekintettel arra, hogy e munkálatok tetemes költségekkel járnak, az a jog is biztosított nekünk, hogy mindama kereskedelmi hajóktól, melyek a hajózási akadályok elhárításából származó előnyt használnadják, díjat szedhetünk mindaddig, míg a munkálatok költségei fedezése céljából kötött kölcsön törlesztve nem lesz. Közös megegyezés folytán a munkálatok tényleges végrehajtását a magyar kormány vállalta magára és a boldog emlékü Baross Gábor 1883-ban tényleg megbísta Wallandt Ernő akkori országos középítészeti felügyelőt e nagy kérdés tanulmányozásával, a tervek és a költségvetés elkészítésével. Wallandt a megbízatásnak megfelelt és az 1888 : XXVII. t.-c. 1. § ban már kimondja, hogy „az aldunai Vaskapunál és az ottani zuhatagoknál létező hajózási akadályok elhárítására szükséges munkálatok a közmunka és közlekedésügyi miniszter által bemutatott általános tervek szerint a magyar államkincstár költségén a közmunka és közlekedésügyi miniszter által hajtassanak végre.“ E t.-c. a szabályozás munkálatainak költségeit az időközi kamatokkal együtt kilenc millió forintban állapította meg, de csak hosszas tárgyalások után sikerült egy konzorciummal megállapodni az iránt, hogy ez a munkálatokat említett összegben végrehajtsa, a mely a mintegy 70 kilométernyi szakaszban előfor-

TAIZS JÓZSEF

Pécsett,

Mária-utca 1. szám a királyi tábla átellenében.

Könyvnyomda, könyvkötészet, nyomtatványraktár, papirkereskedés.

Ajánlja a kor igényeinek megfelelő berendezései

könyvnyomdáját

nagyobb művek, folyóiratok, körlevelek, számlák, falragaszok, meghívók, tánczrendek, hivatalos és gazdasági táblázatok, részvények, alapszabályok, névjegyek, stb. stb. elkészítésére.

könyvkötészete

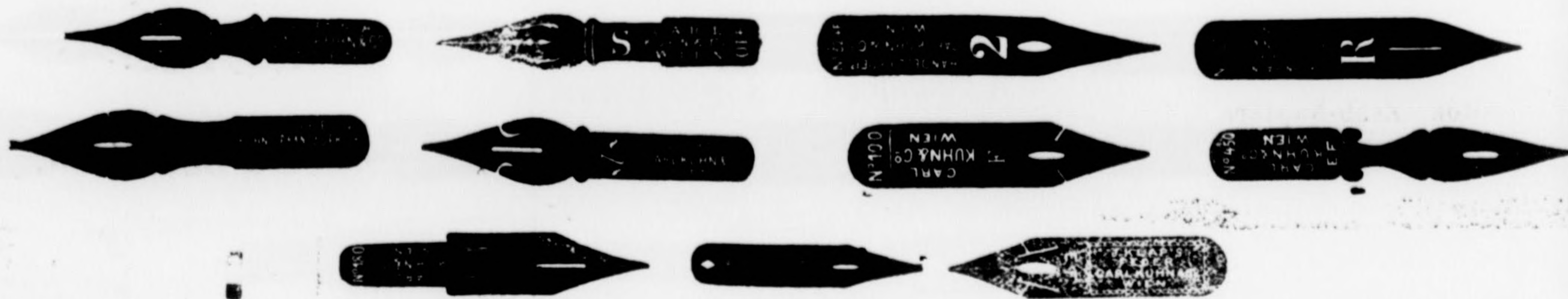
fel van szerelve papirmetsző, sodronyfüző, perforirozó, számozó, aranyozó stb. géppel, melyek segélyével a legegyszerűbbtől a legdiszesebb munkáig minden elkészíthető.

Nyomtatvány raktárából

körjegyzői, papi és ügyvédi nyomtatványok jó papiron olcsó árért kaphatók.

Papirkereskedésében

Kuhn-féle **író-tollak** nagy választékban.

Különféle levélpapírok. (Röntgen-féle sugaraknak ellenálló, kerékpár-jelvényes stb.)

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 10 frt — kr.
Félévre . . . . . 5 „ — „
Negyedévre . . . 2 „ 50 „
Egy óra . . . . . 85 „
Egyes szám ára 4 kr.

Kiadóhivatal:

PÉCSETT. Mária-u. 1. sz.
a kir. ítélőtábla épületével
szemben,
hová az előfizetések és a lap
szétküldésére vonatkozó föl-
szólalások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:

PÉCSETT, Mária-utca 1. sz.
a kir. tábla átellenében.
hová a lap az elméleti részét
illető minden közlemény
intézendő.

Kéziratot vissza nem adunk

Hirdetéseket

a kiadóhivatal vesz től

Iparosaink.

Pécs, 1896. szeptember hó 25.

(*) Magyarország gazdasági élete nyilvánult meg és nyert képet azokon a kongresszusokon, melyeket a kereskedők, az ipartestületek, a gazdák és nemrégiben az iparosok a millenáris ünnepek alkalmából Budapesten tartottak, hogy körvonalozzák a jelenlegi gazdasági helyzetet és kifejezzék óhajaikat, terveiket az éppenséggel nem vigasztaló, hanem ellenkezőleg sivárnak és szomorúnak felismert gazdasági állapot megjavítása és föllendítése tekintetében.

Rendkívül fontosak ezek a kongresszusok nemcsak azért, mert megvilágítják a gazdasági tényezők természetszerű és jogos kívánalmait, hanem hatványozott jelentőséget nyernek az által, hogy éppen most várnak eldöntésre azok az elsőrangú országos kérdések, melyek hivatják Magyarországot gazdasági fölvirágzását, vagy alásüllyedését előidézni.

Egy percig sem szenvedhet kétséget, hogy a gazdasági javak előállításának és megosztásának három tényezője, a termelés, az ipar és kereskedelem egymásra van utalva és a természetes érdekközösség által erősen összekapcsolva. Intenzív termelés fejlett ipart von maga után, mely viszont erőteljes és lüktető kereskedelmi

élet megalkotója és eszköze. Egyiknek emelkedése arányban áll a másik fejlődésével, viszont az egyik süllyedésének nyomában jár a másik pangása.

Ez a kölcsönhatás megvan a művelés nagyméretű és kisebb térre szorított tényezői között; mert bár egyes időszakokban a nagytermelőknél, nagyiparosoknál és nagykereskedőknél érdekei bizonyos ellentétet mutatnak eme gazdasági ágak csekélyebb méretekre ható képviselőinek törekvéseivel, az idők tanúsága által nyert beigazolást, hogy az ellentét inkább csak látszólagos, mint lényegi, inkább időszakhoz kötött, mint általános; és dönthetetlenül áll a helyesnek fölismert nemzetgazdasági elv, mely szerint a javak létrehozása, feldolgozása és forgalombahozása egy körforgás, melyben a három tényező természetes, egymással összekapcsolódó helyét találja.

Éppen azért van valami bántó abban a körülményben, hogy a kisiparosok érdekeinek megvitatására tartott ipartestületi kongresszus után nyomában, de ettől különálltan ülészik a közép- és nagyiparosok gyülekezete. Ez a különbség ugyan — elismerés érte — az országos ipari kongresszuson kifejezést nem nyert, de már az is helytelen, hogy a nagy- és közép-iparosok hallgatag elszigetelték magukat a kisiparosoktól, mintha végered-

ményben nem kötné őket össze az érdekek közössége és a megalkotni célzott údvös reformok jótékony hatását nem egyaránt éreznék a kisiparosokkal.

Egyáltalán nem engedheti magát elvakítani az elfogulatlan gondolkozó azoktól a dicséridáktól, melyek az országos ipari kongresszuson iparunk jelenlegi helyzete és eredményei fölött elhangzottak. Ünnepi hangulatban könnyen megy a megelégedő elismerés és még sehol senki nem találta nehéz dolognak önönmagát felmagasztalni.

Nem lehet benne kételkedni, hogy a magyar ipar egy bizonyos eredményre már eddig is tudott vergődni s termékei ezredéves kiállításunknak diszeit képezik. Ez azonban legkevésbé sem rontja le azt az igazságot, hogy iparunk még igen messze van a művelt nyugati államok ipari fejlettségétől és jogosan panaszkodnak iparosaink azokról a fölötté számos, gyakran leküzdhetetlen akadályokról, melyekkel unostalan találkozunk.

Valóban, manapság igen szomorú Magyarország iparának a helyzete. A nagyipar nem tud fejlődni, mert nem bírja és nem bírhatja ki azt a természetellenes versenyt, melyet a szomszédos, par excellence ipari állammal, Ausztriával megküzdenie kell. A kisiparos a termelés gazdasági válsága mellett nem képes

A „Pécsi Figyelő” tárcája.

A Vaskapu.

(St.) F. év szeptember 27-én nyílik meg nagy ünnepélyességekkel a Vaskapu csatorna. Készen áll az óriási költségekkel létesített nagy mű; Magyarország, mint igazi kulturnemzet nagy áldozatkészséggel magára vállalta, hogy eltávolítja a hajózást akadályozó veszedelmes sziklákat és most, miután az egész alsó Duna már elvesztette Scylla és Charibdiszertü veszedelmes jellegét, vasárnap Ő felsége, a szomszédos uralkodók és a külföldi hatalmak képviselői átkelnek a Vaskapu csatornán és ezzel átadják azt a forgalomnak.

Nem lesz érdektelen tehát, sőt aktuális, ha rámutatunk arra a sok munkára és viszontagságra, melyek között elkészült e nagy magyar alkotás, melylyel mindenesetre egy új jelentékeny korszaka nyílik meg hazánk közgazdasági fejlődésének.

Már Széchenyi István gróf fáradhatatlan buzgalmat fejtett ki a Vaskapu hajózatáért. 1834-ben elnökléte alatt bizottság alakult, mely elég kedvező eredménnyel a kiálló szirtek felrobbantását megkísérelte, az ő személyes vezetése alatt eszközölt mederjavítások lehetővé tették ugyan, hogy kedvező vizállásnál a hajók átmehtek, de a forgalom költséges és bizonytalan vol-

tánál fogva a hajózásnak kívánatos fejlődése nem volt elérhető. 1842-ben folytatni akarták a megkezdett munkálatokat, de a porta a gátak további elhárításához beleegyezését megtagadta. 1853-ban a keleti bonyodalmak irányadólag hatottak a Vaskapu sorsára. Ugyanis az orosz török határon felállított osztrák hadsereg főparancsnoka, Hesz tábornagy belátva a dunai közlekedés szabadságának nagy hadászati fontosságát, az ott elvégzendő munkálatokról kimerítő tervet nyújtott be az uralkodónak. A terv elfogadott és a gyorsabb és tökéletesebb munkálat szempontjából a katonaság vétetett igénybe. Két évig szakadatlanul dolgoztak itt, de a Duna, legolcsóbb közlekedési eszközünk még nem volt oly állapotba hozva, hogy azon a hajózás nehézségek és akadályok nélkül s megfelelő olcsósággal gyakorolható lett volna. Az Aldunán levő Stenka, Kozla, Dojke, Izlas, Tachtalia, Greben és Jucz nevű sziklazátonyok s a tulajdonképpen Vaskapunak nevezett, már Magyarország határain kívül eső sziklazátony a Frigida sziklával együtt, ugy a szükséges vízmélység hiánya a nagy vízsebeség miatt legveszélyesebb hajózási akadályt képezték.

Figyelemmel arra, hogy a hajózási akadályok elhárítása nemzetközi jelentőségű, az 1878-ban Berlinben tartott nemzetközi kongresszuson szóba került a Dunaszabályozás és a július 13-án létrejött szerződés 57. cikkében kimondotta, hogy az aldunai zuhatagok-

nál és a Vaskapunál létező hajózási akadályok elhárítandók és e munkálatok végrehajtása Ausztria-Magyarországra bízott, de tekintettel arra, hogy e munkálatok tetemes költségekkel járnak, az a jog is biztosított volt, hogy mindáma kereskedelmi hajóktól, melyek a hajózási akadályok elhárításából származó előnyt használnák, díjat szedhetünk mindaddig, míg a munkálatok költségei fedezése céljából kötött kölcsön törlesztve nem lesz. Közös megegyezés folytán a munkálatok tényleges végrehajtását a magyar kormány vállalta magára és a boldog emléktű Baross Gábor 1883-ban tényleg megbizta Wallandt Ernő akkori országos középítészeti felügyelőt e nagy kérdés tanulmányozásával, a tervek és a költségvetés elkészítésével. Wallandt a megbízatásnak megfelelt és az 1888: XXVII. t.-c. 1. §-ban már kimondja, hogy „az aldunai Vaskapunál és az ottani zuhatagoknál létező hajózási akadályok elhárítására szükséges munkálatok a közmunka és közlekedésügyi miniszter által bemutatott általános tervek szerint a magyar államkincstár költségén a közmunka és közlekedésügyi miniszter által hajtatásnak végre.” E t.-c. a szabályozás munkálatainak költségeit az időközi kamatokkal együtt kilenc millió forintban állapította meg, de csak hosszas tárgyalások után sikerült egy konzorciummal megállapodni az iránt, hogy ez a munkálatokat említett összegben végrehajtsa, a mely a mintegy 70 kilométernyi szakaszban előfor-

munkájának megfelelő értékét elnyerni és fogyasztó közönség meg töké hiányában, első sorban pedig szintén a beözönlő idegen ipari cikkekkel szemben magának a megélhetést biztosítani. Innét van, hogy a magyar ipar a szó szoros értelmében napról-napra élőködik és egészséges fejlődését mindaddig, míg az államok jellegével meg nem férő gazdasági kapcsolat tart, remélni lehetetlen.

Nevetséges tehát a kormány képviselőjének a kongresszuson tett az a nyilatkozata, hogy a határozatokból akar tájékoztatást meríteni az iparosok kívánalmairól, melyeket kegyes lesz figyelmére méltatni.

Ismeretes már nagyon ez a számtalanszor ígért és mindig kilátásba helyezett kormányvédelem. Szomorú, hogy a kormánynak az országos ipari kongresszust kellett bevárnia, hogy saját bevallása szerint ott nyerjen tájékoztatást. Pompás atyai gondoskodás! Ugyan van-e ember, aki egy percig hinni tudná, hogy azzal a védelemmel és támogatással egyszer elő is fognak rukkolni?

Egyébiránt a magyar ipar követeli — az önálló vámterületet?

* **Nyilatkozat.** A „Pécsi Figyelő” szeptember 24-iki számában egyéni reputációt és igazság érzetemet mélyen sértő, mert a köztudomású tényekkel homlok-egyenest ellenkező, következő sorok foglaltatnak: „Itt van mindjárt a szalánthai kerület, melyet Vajay István káplán ur képviselt a lefolyt ciklusban, azonban elhagyván a zászlót, a melyre annak idején esküdt, idegen istenek szolgálatába szegődött.”

Ezzel szemben ki kell jelentenem, hogy én a függetlenség zászlótel nem hagytam, ma is az igazi ellenzéket képviselő függetlenségi anyapártnak vagyok tagja; azon függetlenségi pártnak, mely nem alkuszik, kormányt nem támogat, százezzer forintos sápot a kormánytól zsebre nem vág, hanem harcol önzetlenül a haza és nemzet

duló akadályok megszüntetésén részint az egyes sziklapadokon keresztül a csatornák kirepesztése, részint duzzasztó gátak építése által segíteni fog.

E konzorcium tagjai voltak Hajdu Gyula magyar vízszabályozó mérnök, Luther Hugó braunschweigi gépgyáros, ki a robbantásokhoz és rekesztésekhez szükségelt zuzó és furógépeket készítette és szállította, végül a berlini diskontó társaság, mely az egész vállalat finanszírozását elvállalta. Ezek arra vállalkoztak, hogy az összes munkálatokat 1895. december végére elkészítik, e megállapodás változást szenvedett, mert számos pótmunkálat is kellett, hogy teljesíthessék, melyeknek elkészítésére a határidő meghosszabbított, úgy, hogy most az egész Vaskapu szabályozás teljes befejezése csak 1898-ra várható.

1890. szeptember 18 án kezdettek meg a munkálatok, mikor néhai Baross Gábor ünnepélyesen megnyomta azt a gyújtó gombot, melynek érintésére nyomban felrobbant egy hatalmas akna a Greben csúcsából nagy sziklatömeg hullt alá a Duna hullám-sírjaiba. A munkálatok végrehajtása eleinte sok mindenféle akadályba ütközött, a vállalkozóknak sok bajuk volt a polyglott munkástársasággal, melyet elhelyezni, élelmezni és fegyelmezni sok bajt és gondot okozott nekik. Mindezt azonban megoldották és ma már 6. évben szakadatlan dolgoznak, úgy, hogy a nagy alkotás már befejezettek tekinthető, csak az u. n. kis-vaskapu rendezése,

legzesebb javaiért. B. Mágocs, 1896. szeptember hó 24-én Vajay István orsz. képviselő.

Mit tárgyal a vármegye?

(A f. évi okt. 12-iki közgyűlés tárgysorozata.)

1. Aliapáni jelentés.
2. Kijelölő bizottság megalakítása.
3. A leköszönés folytán megüresedett III. aljegyzői állásnak választás utján való betöltése.
4. A 3. pont alatt kitézött választás folytán esetleg megüresedő állások betöltése.
5. Belügyminiszeri leirat az 1896. évről a nyug. illetve kegydíj jogosult vármegyei személyzet javára háromszorosan való beszámítása iránt hozott kösgy. határozat jóváhagyása tárgyában.
6. Belügyminiszer leirata a bizottsági tag választó kerületek beosztására vonatkozó szabályrendelet jóváhagyása tárgyában.
7. Az 1897—1898. évekre szerkesztett közúti költségelirányzat.
8. Beremend—m. bolyi vicinális közutnak a törvényhatósági közúti hálózatba való felvétele iránti kérvény.
9. A kárász—vásáros-dombói községi dülő-utnak a községi közlekedési utak hálózatába való felvétele iránti kérvény.
10. A vármegye háztartásának 1897. évi költségelirányzata.
11. Egy V. ik aljegyző és öt járási irnok rendszeresítése.
12. Négy jár. állatorvos illetményeinek az állami javadalmasz terhére való átvétele.
13. A dárdai megyeházon egy új tetőzetnek az államkincstár terhére való alkalmazására vonatkozó indítvány.
14. A törzstőke-alaphoz tartozó 4200 frtos földterhermentesítési kötvény beváltása.
15. A vármegyei „László” kórház alap szabályainak kiegészítése.
16. A megyei bábák részére szervezett tanfolyam további fönntartása.
17. Ösv. Gungl Ferenccé, hidasdi és —
18. Ösv. Bomi Józsefné, vörösmarti lakosnak kegydíj iránti kérelmei.
19. Mohács nagyközség képviselőtestületének segédjegyzői és földadónyivántartói állás rendszeresítése, úgy —

melyet az 1895. XVI. t.-cikkkel határoztak el, vár elintézésre.

A munkálatok végrehajtása rendkívül érdekes volt. Izlas és Tachtalia, Kozla és Dojke között roppant zuhatagokba nyílt csatornákat kellett mélyíteni, a milyen munkát eddig sehol sem végeztek még. Buziás és Turnasoverin között a Stenka zuhatagnál kellő hajózási vízmélység előállításáról kellett gondoskodni, még pedig a sziklafenek megfelelő kirepesztése által, a Greben caucot lehordani kellett stb. Mindazok elvégzéséhez a csatorna területét először is szárazzá tették, a mikor ez megvolt, a csatornafenek kimélyítéséhez oly nagy berendezéseket eszközöltek, melyek a kifejtett anyag gyors és tömeges eltávolítását lehetővé tették, így még vasutat is építettek benne. Ezután meghozatták a furógépeket, hogy az azzal furt lyukba helyezzék el azt a sok karboazotint, dinamitot, melyre a rekesztéseknél szükség volt; hogy pedig ez nagy mennyiségben fogyott, mutatja az, hogy egy-egy aknához 2000—8000 kgnyi robbantó szer használtatott.

Más helyütt sziklazuzó gépeket vettek igénybe, de zuzó és furó hajókon is nagy rombolást vittek végbe a szirtek ezrei között.

Hogy már most a munkálatok mennyisége felől is tájékozva legyenek olvasóink, itt közlünk néhány érdekesebb számadatot a végrehajtott munkálatok tömegéről.

A Stenka zuhatagnál 240 köbméter sziklát távolítottak el.

20. a mohácsi Kossuth-Lajos-utcai gyalogjárdának aszfalttal való burkolása tárgyában hozott, megfelelőbb határozatai.

21. Bogdása község 1895. évi birói számadása tárgyában benyújtott felebbezése.

22. Nagy-Harsány község 1892. évi birói számadása.

23. Közegészségügyi bizottság jelentése a Mohácson felállíttatni kért harmadik gyógyszerár ügyében.

24. Somogy és Szabolcs községeknek a pécsi székesegyházi uradalommal kötött pótdócegyezsége.

25. Virágos község vadászati jogának szabad kézből történt bérbeadása tárgyában hozott képv. test. határozat.

26. Liptód, Szajk és Versend községeknek kérvénye a megyei betegápolási aljárulék részbeni leírása tárgyában.

27. Nádasd község, másrésztől a nádasdi róm. kath. hitközség között ingatlan adás vétele tárgyában kötött szerződés.

28. Csikós-Tóttós községnek pótdó leírása tárgyában hozott határozata.

29. Kapos Szecső községnek ugyanezen tárgyban hozott határozata.

30. Böröc Mihály hosszú betényi lakos megyebizottsági tagnak indítványa a kéményseprési szabályrendelet megváltoztatása tárgyában.

31. Belvárd község 1894. évi birói számadásai.

32. Kis Harsány községnek a regale-kötvény beváltása tárgyában hozott határozata.

33. Glück József és neje Heid Borbála babarci lakosok után fölmerült 366 frt 99 kr. gyampénztári hiánynak a tartalékalapból leendő megtérítése.

34. Mohács nagyközségnek két, egyenkint 150 frtos és egy 100 frtos ezredévi ösztöndíj alapítvány tárgyában hozott határozata.

35. Varkony községnek 1894. évi birói számadásai.

36. Oberitter János hássági lakos után fölmerült 105 frt 39 kr. gyampénztári hiánynak a tartalékalapból leendő megtérítése.

37. Ipacsfa községnek a regale-kötvény beváltása és a volt urbéreseket illető résznek átadása tárgyában hozott határozata.

38. 44 Liptód, — Gerényes, — Jago

A Kozle Dojke zuhatagnál 6500 köbméter sziklát rekesztettek.

Az Izlas-Tachtalia zuhatagok között 4600 köbméter szikla távolított el, 505.600 köbméter kőhányás és 106.300 kőrakat készült.

A Jucnál 32000 kbm. szikla távolított el, 7000 kbm. kőhányás és 29000 kbm. kőrakat készült.

A Vaskapunál 227.000 köbméter szikla távolított el, 294000 köbméter kőhányás, 270.000 köbméter vegyes feltöltés és 68400 köbméter kőburkolat készült, végül

a zuhatagok között 10.000 kbm. szikla rekesztett.

Mindezen munkálatok elvégzése nem csekély pénzüsszeget vett igénybe, a költségek fedezését mégis kizárólag Magyarország vállalta magára. Hogy mennyire önzetlenül és tisztán nemzetközi nagy feladatának tudatában járt el az ország, kitűnik abból a körülményből is, hogy végrehajtotta a munkálatokat dacára annak, hogy azoknak legnagyobb része nem is fekszik a magyar területen, hanem Szerbia és Románia területén, Szerbia pedig a szabályozást is jó üzletnek tekintette a maga számára, mert a szabályozási munkálatok folytán elpusztított halászó helyekért 150.000 arany dinár kárpótlási összeget fizettetett magának.

Nagy büszkeség tölthet el bennünket, hogy a reánk bízott nagy feladatot híven teljesítettük, úgy azon tény, hogy e nagy

nok, — Meződ, — Tarros, — Vásáros-Dombó — és Harkány községek 1896. évi pótköltéségetési előirányzatai.

45. Mohácsi járási községek 1897. évi költségelirányzatai.

46 — 50. A mohácsi járásból: 1, a hegyháti járásból: 35, a pécsi járásból: 10, a pécsváradai járásból: 5, a siklósi járásból: 7 községnek 1895. évre szerkesztett, számvéköileg felülvizsgált birói számadása.

51. — 53. A mohácsi járásból 1, a pécsváradai járásból: 3, a siklósi járásból: 8 községnek számvéköileg átvizsgált 1895. évi szegénypénztári számadása.

54. Számonkérő szék jegyzőkönyve.

55. A legtöbb adófizetők 1897. évi névjegyzéke tárgyában.

56. A bizottsági tagok választása tárgyában.

57. Maros-Tordavármegye közönségének megkereső levele a millenáris hódoló díszmenetnek körképben való megörökítése tárgyában.

58. Abauj-Tornavármegye közönségének megkereső levele a vármegyei közigazgatás bajainak a végleges rendezésig való orvoslása végett a törvényhozáshoz és belügyminiszterhez intézett följelentésének támogatásáért.

59. Sopronvármegye törvényhatóságának megkereső levele a vármegyei tisztviselők özvegyeinek illetve hátramaradottainak kiutalható halotti negyed levonás nélkül való kifizetése iránt a nm. m. kir. belügyminiszteriumhoz intézett följelentésének pártolása iránt.

60. Jegyzőkönyvet hitelesítő küldöttség megválasztása.

Hirek.

Pécs, 1896. szeptember hó 25.

A tizenegy rud szalámi.

— Tragikomédia 5 jelenetben. —

Személyek: Várakozó János, Zavaros Antal, Juci szakácsné, párbaj-segéd, mulatózók

I. Jelenet.

(Kávéház, füst, félhomály, egy asztalnál Zavaros, Várakozó s többen mulatoznak.)

munka kizárólag magyar munkaerőkkel a magyar technikai haladás fényes bizonyosságául készült el. A legutóbb Párizsban tartott nemzetközi behajózási kongresszuson általános is volt az a vélemény, hogy a Vaskapu csatorna munkálatainak egész berendezése céltudatos szakavatottságra vall és az összbenyomás, mit e nagyszabású munkatétel a szakférfiakra gyakorol, azt a határozott meggyőződést kelti, hogy a Vaskapunál folyt munkálatok a modern technika helyes megoldását biztositják egyrészt, hasznos tanulságot szolgáltatnak a jövőre másrészt.

Vasárnap Ő felsége, Szerbia, Románia és Bulgária uralkodói, mint kik közvetlenül érdekelve vannak, személyesen megjelennek és a német császár, a francia köztársasági elnök, Nagybritannia királynője, Olaszország királya, az orosz cár és az ottoman birodalom császára, mint a berlini kongresszuson résztvett hatalmak képviselői kíséretében a Magyar Folyam és Tengerhajózási Társaság által elkészített és pazar fénynyel kiállított „I. Ferenc József” nevű hajón átkelnek a Vaskapu csatornán és ezzel átadják a nyugatot a kelettel összekötő folyam e részét is a forgalomnak.

Mi a nemzetközi kongresszus megbízásának híven és kötelességszerűen a nagy feladat jelentőségét ismerve, költségeket nem tekintve, áldozatot nem kímélve megfelleltünk, reméljük, a hála sem fog elmaradni.

Isten áldása legyen e nagy művü és annak megalkotóin!

Zavaros (mámorosan) Biz úgy fiuk, én titeket nagyon szeretlek, becsüllek, s eme szeretetemnek kifejezést is kívánok adni. Banjalukán van egy szalámi gyáros nagy bátyám, még ma irni fogok neki, hogy küldjön nekem vagy tizenegy rud szalámit s csapok egy soirét, melyre mindnyátokat, kik itt vagytok, tisztelettel meghivlak.

II. Jelenet.

(Történik ugyanazon helyen, hol az első jelenet, két hét múlva.) Várakozó, Zavaros s mások.

Várakozó: Nos, kedves barátom, Zavaros, mikor esszük meg a tizenegy rud szalámit?

Zavaros (Némi felindulással) Már mondtam egyszer: majd!!

Várakozó (egy félórával később felső haj) Hej, csak már feljönne annak a szalámi soirés dicső napnak hajnala!

Zavaros (mégértvén a célzást, dühösen Várakozóhoz) Uram, ha még egyszer ilyen célzást tessz, ki fog maradni a soiréra meghívottak sorából! De nem hogy kimarad, még . . . . (a fenyegető szavakat, melyeket mondani akart, elnyeli, s dühösen távozik.)

III. Jelenet.

(Történik a Király-utcán, egy héttel később.) Zavaros sétál s kevélyen fujja strumpfpandis szivarja füstjét.

Várakozó (kit bosszant Zavaros kevély sége, hogy csorbát ejtsen annak büszkeségen a járókelő urak, kofak és inas gyerekek fülhallatára gunyosan rászól) Nos, mikor esszük már meg az ígért szalámit?

Zavaros (dühvel) Kikérem magamnak a nyilvánosság előtt hozzám ily tolakodó s szemtelen kérdést intézni! (Tovább sétál.)

Várakozó betér az Otthonba segédek keresni.

IV. Jelenet.

(Zavaros lakása) Zavaros, majd Juci szakácsné, később Kóró Mihály, Petei Pista, Várakozó segédei.

Juci (belép) Ifiurat két ünnepies ábrázatu fekete ruhás ur keresi.

Zavaros: Bocssássa be őket!

(Kóró, Petei belépnek.)

Kóró: Várakozó ur megbizottjai vagyunk, magyarázatot jöttünk kérni a Király utcában tett sértő kifejezéseért.

Zavaros: Igen sajnálom tisztelt uraim, hogy a dolog ily komoly fordulatot vett, méltóztatásnak helyet foglalni, meg fogom adni a kellő fejtartóztatást.

(Mind a hárman leülnek.)

Én Várakozó és több barátom előtt ki jelenttem, hogy egyszer meg fogom őket szalámmal vendégszolgálni, mert mint tetszik tudni, van egy szalámi gyáros nagybátyám; hogy ígéretemet beváltam, irtam is mindjárt nagybátyámnak levelet. A válasz sokáig késétt, a mi engem bosszantott. Várakozó ur többször kérdezte tőlem, mikor szalámmizunk már? Mely sokszori kérdezősködés és nagybátyám kéedelemkedése engem nagyom felingerelt, s innen magyarázható, hogy Várakozó ur iránt a Király-utcában kicsit erős kitétellet éltem, melyet most ünnepiesen visszavonok, s hajlandó vagyok irásban is bocsánatot kérni érte, mert Várakozó barátomat igen tisztelem és nagyra becsülöm. Különbben most már remélem, minden jóra fordul, mert épen az előbb kaptam sürgőnyt, melyben tudatja velem nagybátyám, hogy a kért tizenegy rud szalámi utban van, s éppen ezért, uraim, sziveskedjenek meghívójuknak megmondani, hogy önökkel együtt szivesen látom holnap este egy kis barátságos szalámi vacsorára.

(Kóró, Petei letessik ünnepies ábrázatukat, barátságosan kezét szorítanak Zavarossal s elégedetten távoznak.)

V. Jelenet.

(Zavaros lakása. Zavaros, Várakozó, Petei, Kóró s többen egy nagy asztal körül ülnek, mindegyik előtt egy-egy szalámi vég s néhány üres üveg.)

Várakozó (pohárral kezében egy széken állva szonokol) . . . s most uraim becsédem assal végezem, a mivel kezdtem. Éljen az én kedves barátom Zavaros s az ő kedves barátja, szalámi gyáros nagybátyja! (Leszáll a székről, összeölelkezik Zavarossal, s háromszor megcsókolja.)

Mind: Éljen! Éljen! (Függöny.)

Ban - Di.

Napirend 1896. szeptember 26-án.

Naptár: szombat, szept. 27 — Róm. kath.: Ciprián — Prot.: Luszina. — Görög-kel. (szept. 14.) Kereszt felmag. — Zsidó: Sabbt. — Nap két 5 óra 37 percor; nyugszik 5 óra 31 percor. — Hold két este 6 óra 55 percor; nyugszik 10 óra 25 percor délelőt.

Időjárás: hőmérséklet 15 Celsius fok meleg; légnomás 751. — Kilátás a központi meteorológiai intézet jelzése szerint: keleten csapadék és szeles idő várható.

— (Ünnepi üdvözlő sürgönyök.)

A mohácsi állami polgári fiu és leányiskola új épületének tegnapi alapkövetélteli ünnepélyét befejező banketról a rendező bizottság nevében üdvözlő sürgönyöket menesztettek V l a s s i c h Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszterhez, valamint K a r d o s Kálmán főispánhoz is.

— (A Mohácsi Iparosok Olvasókörre) jövő hó 4-én ezredéves ünnepélyvel kapcsolatban az ujonnan épült helyiségének megnyitási ünnepélyét tartja. Helyárak: kör-szék 1. és 2. sor 1 frt, 3., 4. és 5. sor 80 kr., zártszék 60 kr., földszint 50 kr. Kezdeté pontban este 8 órakor. Jegyek előre válthatók október 4-én délután 1 órától 7 óráig a kör helyiségében és este a pénztárnál. Műsor a következő: 1. „Fohász”, Huber Károlytól harmoniumon kíséri Kerner Róbert karmester ur, éneklí a „Mohácsi Dalárda.” 2. Elnöki megnyitó beszéd. 3. „Hol a férj”, vigjáték egy felvonásban, írta Potier, rendező Kisszély Andor ur. Személyek: Dubourg, nyug. vonult tengerész kapitány Topálovics János ur. Pál, őcsce Kondor Ferenc ur. Ernesztine, ennek neje, Magát Etelka k. a. Kázmér, ismeretlen ur, Mojses János ur. 4. Dabár induló, Erkel Ferencről, éneklí a „Mohácsi Dalárda.” Műsor után tánc.

— (Himen.) Balog Mariannával, Balog Károly, pécsi itélőtáblai elnök leányával holnap (szombaton) tartja egybekelését a nógrádmegyei Jobbágyiban G o s z t h o n y István honvédfőhadnagy.

— (Névmagyarosítás.) Blü h Márkus, mohácsi lakos, vezetéknevét belügyminiszteri engedéllyel Bárdosra magyarosította.

— (Liferánsok visszaélései.) Ilyenkor, aratás után, mikor a végrehajtók seregét a szegény népnek nyakára ussitják és a frissen aratott gabonáját az utolsó szemig kénytelen behozni a városba, a gabonavásárookra, hogy eladván azt, az árából kifizethesse adóját: ugys hallatlan olcsó gabona, elég nagy bajára a föld népének. De még e nagy baj mellé más bajokat is zudit a nép nyakára a vevő publikum, a gabonakereskedők egy része, a mely bajok a következőkben állanak. Gabonakereske-

dőink szeszálókát biznak meg a gabonapiacokon számukra gabona liferálással. Ez a megbízás pedig abból áll, hogy a szeszálók lehető olcsón megvevessék a gabonát a aztán a gazdának egy cédulát nyomnak a markába, hogy vigye a kereskedő házához s ott majd megkapja az árát. Persze, sokszor van tiszta óra is, mikor az adóvétel nyélbe ütődik s ekkor a gazda hajtat kocsiával a kereskedőhöz, kinek számára — a kesébe adott cédula szerint — megvette a liferáló szeszál a gabonát. Igen ám, de a kereskedő udvara sőt még a háza előtti tér is tele van kocsikkal; azok mind azt várják, hogy az eladott gabonát lerakhassák S less sokszor dél is, mire az eladó odaér a kereskedő magas aszine elé gabonájával. Ekkor aztán nem egyszer megesik, hogy a derék ur végigszór a két tenyerében egy marókkal a gabonából s aztán elkezd, hogy a gabona silány, a gabona drága és végre is az ő nyakára még olcsóbbért annyi gabonát hoztak ma már, hogy nem tudja beraktározni . . . hát viheti a gazda isten hírével máshová, neki nem kell! Mit tehet most már a szegény ember? Kifordul az udvarból és arra gondol, hogy megy a rendőrségre, vagy inkább a bíróságra és bepereli a kereskedőt. Tudja azonban, hogy a járásbírósnál, hová ügyebaja tartozik, már be se adhatja panaszát, aztán meg távol vidékről, sokszor a Drávamellől jőjjön majd be ide perelni . . . hát inkább eláll a szándékától is. És vagy hazaviszi a gabonáját, vagy eladja még olcsóbbért valakinek. Hát ez embertelenség a szegény néppel szemben; kereskedőink az a része, a mely a liferáló szeszálók kapzsisága miatt ily eljárásban részesíti a gazdákat, jobb és szebb lenne, ha felhagyna a céltalan liferálás rendszerrel s nem adna okot ilyen s ehhez hasonló panaszokra.

— **(Nyugalomba vonuló honvéd-kerületi parancsnok.)** S a y Győző altábornagy, a székesfehérvári honvédkerület nyugalomba vonuló parancsnoka, nagy ovációk között válik meg a honvédkerületi parancsnokságtól. Tiszteletére ma este Székesfehérvárott nagy bucsubankett lesz, melyre a pécsi 19 ik honvéddalozegred is küldött segíet küldött Z u r n a Károly vezérőrnagy, dandárparancsnok vezetésével.

— **(Állami kedvesmény.)** Mint a hivatalos lap közli, a kereskedelmi miniszter, a pénzügyminiszterrel egyetértőleg, Z s o l n a y Vilmos pécsi agyagáruscégnek engedélyezett állami kedvesményeket egy évre meghosszabbította és a Fischer-féle majolika-gyárnak adott kedvesményeket ennek jogutódjára, a Zsolnay-féle porcellán és fayencegyárrészvénytársaságra átruházta.

— **(Frigyes főherceg elutazása.)** Frigyes főherceg és osaládja ma elhagyta a baranyamegyei birtokát, hogy Pozsonyba utazzanak. Bellyéből Izabella főhercegnő és leánya Dárdára utaztak és onnan Budapestre mentek. Frigyes főherceg pedig a délután a villányi gazdaságot tekintette meg és aztán Villányból Budapesten át szinte Pozsonyba utazott.

— **(Örült az utcán.)** Az éjszaka a rendőrorjárat egy szegény, szánalomraméltó emberrel találkozott. A szerencsétlen feltűnő

magaviselete, megszakított ruhája s még inkább assal, hogy az őrjárat elől el akart futni: magára vonta a rendőrök figyelmét s mikor azok közrefogták, akkor tűnt ki, hogy egy szerencsétlen őrüttel van dolguk, a kit aztán bevezettek a rendőrségre. A szánalomraméltó ember nem tudott egy kérdésre sem, kihallgatása alkalmával, értelmes feleletet adni. Mindig üldözőit emlegette, kik elől ő bujdosni kénytelen s kik őt mégis halálra keresik. Nevét sem tudták tőle kivenni s egyelőre a városi kóskórházba vitték be ma reggel, míg illetőségi helyének nyomára jönnek.

— **(Nyugdíjasított tanító.)** P a m m e r Péter, siklósi tanító, saját kérelmére mai napon nyugdíjasított. Évi nyugdíjárólka az államtól 310 frt, a hitközségtől 120 forint 25 krajcár, vagyis összesen 430 forint 25 krajcár. P a m m e r Péter, a tanítói pályán eltöltött sikerteljes működésével, sok szolgálatot tett a népoktatásnak s vele egyik legérdemesebb tanfőru vonul a jól megérdemelt nyugalomba.

— **(Az elemi károk megállapítása.)** Lukács László pénzügyminiszter a f. évben az ország számos vidékén előfordult jégverés által okozott elemi károk mikénti megállapítása tárgyában valamennyi kir. pénzügyigazgatóságához, köztük a pécsihez is a következő körrendeletet intézte: „A folyó évben az ország számos vidékén előfordult jégverés által okozott elemi károk után kért adóleengedések megállapításának gyorsítása céljából a folyó évben kivételesen megengedem, hogy a jégverés által a kizárólag szőlőkben és gyümölcsösökben okozott elemi károokra vonatkozó s a 8 napi határidőn túl elkéssetten történt vagy történendő bejelentéseket, az elkésés címén leendő vissza utasítás és az igazolási kérelem felterjesztésének mellőzéseével saját hatáskörében szabályszerűen tárgyalhassa.”

— **(Uj anyakönyvvezetők.)** A belügyminiszter Somogy vármegyében a magyar-átádi anyakönyvi kerületbe H a r t m a n n Ferenc körjegyzőt, a lengyeltóti Koharits Ferenc szolgabíró anyakönyvvezetőkké, továbbá a gamási kerületbe Benedek József segédjegyzőt, a bárd-szerászlóiba pedig Fuchs János községi tanítót anyakönyvvezető helyettesekké kinevezte és őket a házassági anyakönyv vezetésével s a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbizta.

— **(Körözött sikkasztó.)** S c h r e i b e r József somogy megyei, mikéi születésű, somogy-berzencei lakos sikkasztás vétsége miatt jött összeütközésbe a törvény paragrafusaival. Tartózkodási helyéről most ismeretlen helyre költözött s mert eltávozását, illetve új lakóhelyét a bíróságnak nem jelentette be, a csurgói járásbírósg körösvénye folytán most keresi a rendőrség.

— **(A páva miatt.)** Két kis budméri munkásleány tegnapelőtt élethalál-harcot vívott egymással a szülők között. A harc kezdetét és lefolyását senki sem látta, csak a sikkasztásokra futott a helyszínére V e r g y á n Péter szőlőcsász, a ki a két leányzót nagy nehezen szét bírta választani. Ekkorra azonban az egyiknek egészen le volt szakgatva a ruhája és összekarmolva az arca, a

másiknak meg a homlokán vér szivárgott, a mit ellenfele egy kővel csalt ki a puha, fehér bőr alól. A békítő csász először is fáz okot kereste, a miért a két leány összevesztett s erre mind a kettő azt felelte, boszútól lihegve még most is:

— Hát a páva miatt!

Többet aztán nem szólt egyik sem s a császt annyira bántotta a kíváncsiság, hogy nagy P-vel vagy kicsikével írják-e azt a pávát, hogy maga jelentette fel az esetet a csendőrségnél, a hol most folyik a vizsgálat a harcias amazonok ellen.

— **(Szüret.)** Kaposvárról írják: Szeptember végén járunk. Más esztendőkből Somogyvármegyében — legalább nagy részben — javában szüreteltek. A korcsmacégek mellé kiakasztották a bokrétákat, meg a káposzta-torzsát, hogy van ujbör, must aféle „kutya tiposta.“ De eltekintve ettől, volt igen sok és jó szőlő a piacon. Ha a mi hegyeinken nem volt édes a szőlő, vagy elfogyott a finom, aranybogyóju bajor, akkor hoztak remek „pécsi szagost“ s más nemes enni való fajokat Pécsről. Az idén azonban se szüretnek, se szőlőnek híre világa sincs. A zselici asszonyok se hoznak szőlőt árulni, nem uzsoráskodnak a kadarka bilingekkel. Pedig híre járt a nyár elején, hogy nagy termés lesz borban; ámde elverte a jég, lepusztította a peronospora s a zöld rothadás. No de, talán mégis maradt a tőkéken s a szép őszi napok, a mézharmat majd csak megédesítik a fűrtöket és az októberi szüret mégis csak nyujt szőlőt és édes mustot. Csak reméljünk! . . .

— **(Véres csizmareperálás.)** F e j c s i Gábor kisbudméri csizmadiához a napokban beállított egy vándorló legény azzal, hogy a csizmáját reperálna meg a mester. Ő meg is várja; legalább pihen addig s aztán folytatja az utját. A májsztram szívesen teljesítette a legény kérését és hozzáfogott a csizmafoltozáshoz. Eközben beesteledett s mert szóbeszéd közben a legény kitudakolta, hogy az öreg csak egyedül van otthon, hát alkalmasnak találta az időt egy kis merénylet megrizskirozására. Bizonyára pénzt sejtített az öregnél, vagy a ládafiában; elég az hozzá, hogy egy gyanutlan pillanatban rávetette magát az öreg emberre és egy késsel azt nyakon szúrta. Talán vérengzéssé is fajult volna ekkép a csizmareperálás, ha az öreg segítségért nem kiabál és ettől az orvtámadó meg nem ijed. Így azonban csak a menekülésre gondolt és hamar felelőntván a félig megreperált csizmáját, kerekét oldott, még mielőtt elfoghatták volna. Az ismeretlen orvtámadót most keresik.

— **(Megugrott tolvajok.)** Telegépusztán tegnapelőtt a birkanyáját meg akarta dézsmálni két cigány, a kik azonban rosszul választották meg az alkalmat a lopásra, mert a juhász észrevette őket és lármát csapott. A tolvajok, attól tartván, hogy a juhásznak segítsége érkezik a közeli tanyáról, jobbnak látták futásra fogni a dolgot és meg is ugrottak, mielőtt kézrekerülhettek volna. A megugrott tolvaj cigányok kézrekerítése végett folyik a nyomozás.

— **(Anyakönyvi pótladó.)** A belügyminiszter egyik vármegye közigazgatási bizottságának fölterjesztésére mihez tartás végett kijelentette, hogy az állami anyakönyvi törvény a községet terhelő anyakönyvi dologi kiadások fedezésének módjáról külön nem

intézkedvén, az a községi törvény rendelkezései alá esik s ehhez képest a fölmerülő hiány pótlására az idézett törvény rendelkezéseitől eltérő (pl. lélekszám szerint való) kivetésnek nincs helye. Mivel továbbá az ily költségek a község minden tagját egyenlően érdeklő költségeknek tekintendők, azokat a községi törvény értelmében az összes állami egyenes adónemekre kell kivetni.

— (Az antipirin drágulása.) Az antipirin egyike azon gyógyszereknek, melyeket a modern orvosi tudomány a legkiterjedtebb mértékben alkalmaz. Valóságos hódító körutat tett meg, s az általa előidézett hatás oly gyors és szembetűnő volt, hogy a közönség korlátlanul használni kezdte, mi a szabad eladás megtiltására vezetett. Mint tudjuk, jó ideje csak orvosi rendelésre adnak ki antipirint, mivel a túlságos használat gyöngülést okoz, sőt mérgezéssel jár. Orvosi rendelet szerint használva, az antipirin biztos a hőmérséklet csökkentésére, így lázagnál, fertőző betegségeknél, idegbajoknál, migrénnél stb. Az ára nagyon csekély volt, sajnálattal kell tudatnunk, hogy nemsokára drágulni fog. Csak kevés néhány évvel ezelőtt csupán két gyárban, Bazelben és Lugvighofenben gyártották; ezek akkoriban kartellit kötöttek, mire egy harmadik antipirin-gyár vállalat keletkezett, mely nem ment bele a kartellbe, s így jelentékeny árcsökkenést idézett elő. Most ez a vállalat is belépett a kartellba, s szeptember végével az új, magasabb antipirin-árak életbe fognak lépni.

A budapesti **Plasticon** újabb látványossággal gyarapodott. A budhisták tanát a lélekvándorlásról mutatja be megérezkítve, nagy feltűnést keltve.

Legújabb brilláns-ékszerek u. m. kar-kötők, gyűrűk, fülbevalók, haj-, mell- és nyaktűk, továbbá valódi arany, ezüst urinól órák és lánczok valamint valódi ezüst és china ezüst iparművészeti tárgyak és különféle ékszerek igen dúsz választékban és igen mérsékelt áron kaphatók **Schönwald Imre** ékszer-gyárosnál Pécsen, Király-u. hattyu épület. Kívánságra fenti cég minden-hová választékot beküld.

Vidéki hátralékosainkat tisztelettel kérjük, sziveskedjenek hátralékaikat mielőbb beküldeni.

Törvényszék.

§ Meg nem jelent védőügyvéd. Halált okozott súlyos testi sértés büntetvével vádolva állt ma Kozma Ferenc, nagyharsányi lakos a pécsi kir. törvényszék büntető bírósága előtt, hogy ügyében a végtárgyalás megtartassék. Tavaly nyáron **Vajda József** tanuján, cséplés közben összeveszett a vádlott öreg **Bóli Józseffel**, kinek az özvegyasszony lányával egy háztartásban élt. Az összeveszés

a szérűn történt s ott — állítólag — egy ruddal az öreg ember végigvágott **Kozma Ferenc** derekán. **Kozma** erre feldühösödött, odarohant a cséplőgéphez s onnan egy vas villát felragadván, viessament az öreghez s annak visszaadta az ütést, olyan erősen azonban, hogy öreg **Bóli Józsefet** úgy kellett hazavinni a helyszínéről és a szenvedett sérülés következtében meg is halt. **Kozma Ferencet** ekkor elfogták a csendőrök és bevitték a siklósi járásbíróhoz, a hol megindították ellene a bűnvizsgálatot. **Kozma Ferenc** védelmével **Szivér István** siklósi ügyvédet bízta meg, aki el is járt a vizsgálati ügyben. **Kozmát** a vizsgálat alapján aztán vád alá helyezték s ügyében mára tűsték ki a végtárgyalást, melyre a védőügyvéd is megidézett. Az idézés dacára azonban nem jelent meg, sem be nem jelentette a törvényszéknek, hogy a védelemről eláll, bár a vádlott maga is kijelentette a végtárgyaláson, hogy ő csak a vizsgálatkor kérte fel védőjül s azóta nem is beszélt vele Ilyen körülmények közt vádlottnak védője nem lévén, a bíróság már arra gondolt, hogy a törvényszéki épület folyosóján kér fel valamely ügyvédet a védelemre, ezt azonban a vádhatóság képviselőjében **Nagy Géza** dr., kir. alügyész, nem tartotta az ügy komolyságához méltónak s a következő indítványt tette: Tekintve, hogy **Szivér István** védőügyvéd, szabályszerű megidézetté dacára, a végtárgyaláson nem jelent meg s meg nem jelenhetéséről a törvényszéket nem értesítette, a végtárgyalás az

családjuk körében boldogan pihentek meg a nehéz munka után. Nyugodtan, csendesén alusszák örök álmukat az elviharszott gyásznapok halottai; sirjukon a kegyelet virágai illatosnak, s a szomorufűzek szeretettel borulnak hantjaik fölé, susogva az imádkozó unokáknak a sírok lakóiról szép, csodás regéket.

VEGE.

ellensége szavait s kötelékeiből iszonyu erőfeszítéssel igyekszik lankadt tagjait kiszabadítani. Hiába, hiába; zsarnoka gondoskodott, hogy minden kísérlet meghiúsuljon. S a tehetetlen férfi arcán kinzó fájdalommal hagyja abba siker nélküli erőfeszítését. Sajgó sebének fájdalma egy elnyomott, tompa jajt csal ajkaira; de a büszke szív erőszakosan szorítja keblébe a fájdalmat.

— Kamarás János, ébredj, kiáll a kocsi mellé lépve rekedt hangon a rác vezér. Ébredj s nézd drága galambodat a sólyom karmai között; nézd, mint vergődik szegény, a kis ártatlan!

S vad hahota között nyomta ajkait az alélt leány hideg ajkaira. A tehetetlen apa hörgő hangon mormolta átkát a szivtelen emberre; s ismét csak hiába való erőfeszítéssel igyekezett kötelékeiből szabadulni.

Mig elbeszélésünk színhelyén az előbbi fejezetekben elmondott események történtek, a szomszéd városban gyanutlanul mulattak a kuruc csapatok, hadnagyuk, **Szűcs István** vezérlete alatt. Ünnepe volt reájok nézve is az ottani szállásolás; hiszen **Rákócy** fejedelemmé avatását is most ülik meg **Maros-Vásárhelyt**, az országgyűlésen. Minden kurucnak vigadnia illik most fővezére hatalma felett; minden magyar szívében örüljön az örvendetes eseményen. S **Szűcs István** kurucái meg is ülték az örvendetes eseményt, mig a szomszédban halálos tort ültek a honfiak vérében gázoló ittas, barbár rablók.

Habos lovon száguldott a lakmározó csapatok vezérének lakásához egy ifju; fürtjei arcába hullottak,

ő költségére elhalasztassék a minthogy eljárása kötelességmulasztást képes, a jegyzőkönyv kapcsán meg nem jelenéséről a pécsi ügyvédi kamara — további eljárás végett — értesíttessék. A kir. törvényszék ez értelemben is határozott a végtárgyalást elnapolta. Egyszermind — mivel az egész ügyben csak négy tanu lett a vizsgálát alkalmával kihallgatva s ezek se tudnak a ténykörülményekre vallomást tenni, pedig vagy 18 ember volt jelen a színhelyen — a törvényszék a pótvizsgálátot is elrendelte s annak szigorú részletességgel leendő foganatosítására a siklósi járásbírósgot utasította.

§ A községi bába becsülete. Egyik német községünkben a falu gyerekei azt a divatot vették fel tavaly ősszel, hogy a községi bábának után kiabáltak az utcán s azt gyerektempó szerint inzultálták. Annymintek pedig e rakoncátlan magaviseletükkel, hogy a községi bába végre is bejelentette az előjárásának, hogy inkább lemond a községi bábaságról, sem hogy a gyerekek inzultusait tovább is tűrje. Épen kapóra csufolta hát egy szép őszi estén egy csomó gyerektársával L é h m a n n József a községi bábát és annak unokáját W é b e r Anna kis leánykát, mert azzal fenyegethették meg, hogy a községi bíró magához citálja s lecsukatja a csufolódásért. A gyerek erre azt válaszolta, hogy mit neki a bíró; ha magához invitálja, ő eimegy hozzá, megtiszteli egy pár pofonnal s azzal hazamegy, anélkül, hogy a bíró le merné csukatni. Erre másnap

S c h m i d t János községi bíró fel is citálta a fiut a község házára s oda egybehíván az előjárásának, sőt az egész képviselőtestületet, ott a dolgot előadta és azt indítványozta, hogy a gyereket jó lenne egy kissé a bőrönbe csukatni, hogy elmenjen a kedve a rakoncátlankodástól. Az előjárásnak és a képviselőtestület együttesen kimondta, hogy a gyerek két órára elcsukassék és ez meg is történt. Alig volt azonban a fiu fél óráig a hűvösön, jöttek lelkendezve a szülei s ekkor a bíró ki is bocsájtotta a gyereket. A szülők azonban személyes szabadság megsértése miatt feljelentették a bírót a törvényszéknél s a kir. törvényszék ma tartotta meg ellene a végtárgyalást. A végtárgyaláson vádoltának büntelensége, illetve az, hogy a gyereket házi fenytékekkel illette, mikor közmegegyezés folytán egy kissé a hűvösre tette, beigazoltatván, a törvényszék a vád alól felmentette.

Közgazdaság.

□ Szőlő- és borgazdasági tanfolyam.

A földművelésügyi miniszter az 1896. 7. tanévben Budapesten tartandó felsőbb szőlő és borgazdasági tanfolyamra 10 hallgatót vett fel, s az illetőknek egyenkint 600 frt évi, illetőleg 50 frt havi ösztöndíjat engedélyezett. A tanfolyam tartama egy év s november hó elején kezdődik. Minthogy a tanfolyamra a fenti tíz egyénél több vehető fel ösztöndíjjal, a földművelésügyi miniszter hajlandó ezen tanfolyamra még több egyént is fölvenni, természetesen azok sorából, akik a feltételeknek megfelelnek. A tanfolyamra csak

oly pályázók vétetnek fel: akik a) a magyar-óvári gazdasági akadémiát, vagy a hazai gazdasági tanintézetek valamelyikét jelesen végezték; b) ép és erős testalkattal bírnak s egészségesek és ezt hatósági orvosi bizonyítvánnyal igazolják. A felszerelt folyamodványok mielőbb a földművelésügyi m. kir. miniszterhez nyújtandók be.

TÁVIRATOK.

— **Miért megy a cár Párisba.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Faure köztársasági elnök egy újságíró előtt kijelentette, hogy a cár bécsi látogatása udvariasság, az angliai rokonságból eredő volt, de párisi utja fontos politikai esemény, mert mint szövetséges jön.

— **Nemzetközi békekongresszus.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Az interparlamentáris konferenciát ma befejezték. Barnaert melegen megköszönte a magyarok vendégszeretét, a melyre Széll Kálmán felelt lelkes szavakban a magyar csoport nevében. Rahausen holland képviselő után Szilágyi Dezső elnök berekesztette a kongresszust. Délután nagy bankett volt és négy órakor elutaztak a Vaskapuhoz.

— **Maire és polgármester.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A párisi község tanács nevében a maire köszönő levelet intézett Gerlócy polgármesterhez a párisi község tanács tagjainak legutóbbi szíves fogadásáért.

melle libegve emelkedett az örült gyorsasággal megtett ut fáradalma miatt.

Szabó Loránt volt; kinek a támadás hírét kis birtokára, hová az emlékezetes nap előtt távozott, az öreg Tamás bátya vitte meg. S míg az öreg a rablóvezér nyomozására indult, vén keblében a boszu óhajával, addig az ifju felvetve magát leggyorsabb lábú lovára, segélyért száguldott.

A váratlan hirre minden öröm eltűnt a nyalka kurucok vészhez szokott kebeléből; villám gyorsasággal termettek lovaikon s midőn hadnagyuk élükre állt, harsány kiáltások között indultak a pusztító ellen kiűzésére. Éppen jókor érkeztek, hogy a füstölgő romok felett zsákmánylókat kardélre hányhassák, hogy a gyáva orvtámadókat tova űzzék a pusztá városból. Megrémítette még a vén hadfiak szívét is az iszonyu látvány, melyet az úszkók között elsórt csontok halmeza, a legyilkoltak megcsontított hullaja okozott; még az ő veszélyekhez szokott keblük is irtózáttal telt el s nem egynek szemében könny csillogott a gyászos látománynál.

Míg Szűcs István embereivel a város felé vágta, Loránt jól fegyvezett lovasok élén száguldott a rác-vezér nyomába. Lovai gyors lába alatt sűrű porfelhő emelkedett, jelezve haladásukat. Midőn a sűrű por kevéssé leszállott, az ut kanyarulatánál feltűnt az öreg koldus magas alakja; gyors léptekkel tartott előre. A paripák dobogására felveté fejét, s arcán felvillant az öröm sugára.

— Hála neked, Uram, hogy meghallgattad kérésemet.

A pihenő rációk észre sem vették a kurucok közeledtét; s midőn már fegyveikhez kaptak, éles, kard hegye szegeződött mellüknek. Gyávák félelmökben térdre hullva esdekeltek kegyelemért; de a boszu nem engedett az irgalom számára helyet a mentők szívében. Vér vért kívánt, s a fényes acélok átjárták a rációk vad, embertelen szíveit.

A vezér féltett zsákmányával lovára akart ugorni hogy a kurucok elől meneküljön. Előbb azonban egy lövést bocsájtott a szekérbe, hogy a foglya életét kioltsa. De mint a tigris rohant reá az öreg Tamás, s törét magasan villogtatva mártotta mellébe.

— Fiam, meg vagy boszulva, most már meghalhatok, szól csendesesen, s rogyott a puha fűbe, a vérében hörgő rác másik golyójától találva.

Loránt is ott termett kardjával kezében a véres közdelem színhelyén. Éppen jókor érkezett, hogy kicsavarja a hörgő rác kezéből a hegyes tört, melylyel az szeretett lány szívét készült vad dühében átdöfni...

A kis csata zaja csendesült; a győztes csapat némán állt lovai mellett indulásra készen. Még a szellő sem ingatta meg a felső lombokat; halk méla csendült a tájra. Mintha természet is fájdalmat érezne az iránt a megtört haldokló férfi iránt, ki a puha gyepről kevéssé felemelkedve adja atyai áldását az előtte térdelő ifju párra.

— Legyetek egymáséi, gyermekeim!

* * *

Lezajlottak a harcok napjai. A füstölgő romok helyén új tüzhelyet alapítottak a visszatérő lakosok; hol

— **A nemzeti párt értekezlete.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) Tegnap este volt a nemzeti párt értekezlete, melyen Apponyt legutóbbi magartásáért tüntető ovációban részesítették a nagyszámmal megjelent párttagok. A választások tekintetében Bánffy báró tapogatózására nézve megbeszélés nem történt, de elhatározták, hogy a választásokra készülnek és Horánszky a leközelebbi ülésben interpellálni fog a választási határidő tekintetében. I gátottságot keltett Szentiványi Kálmán kilépésének bejelentése és a kormánypártba való belépése. Apponyi indítványára egyszerűen tudomásul vették. Ivánka Oszkár hevesen megtámadta Ábrányi Kornélt dédesi beszámolója miatt, a ki a pártban bentmaradva, támadja a pártot. Az értekezlet határozatilag kívánja kimondatni, hogy vagy korrigálja ki nyilatkozatát, vagy lépjen ki a pártból. Hock János ezt nem kívánja, hanem a sajtó útján óhajtja a vitát nyilvánosságra hozni, mely Ábrányit kilépésre bírja. Hock javaslatát elfogadták.

— **Miniszter-tanács.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) Tegnap délután több óráig tartó minisztertanács volt, melyen a képviselőház fölőszlatása és az új választások képezik a főtárgyat. Az új országgyűlést november 20-ra hivatják össze a királylyal.

Laptulajdonos Felelős szerkesztő
SZAUTTER GUSZTÁV PLEININGER FERENC
TAIZS JÓZSEF
kiadó.

NYILT-TÉR+)

Legfinomabb

kárpáti juhturót

kis bödönökben 45—50 krig ajál:

NICK A. K. Pécs,

a bazár udvarban és király-utca 3. sz.

Hirdetések.

15914. sz.

tkv. 1896.

Árverési hirdetmény.

A pécsi kir. törvényszék, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Baranyamegyei községi és körjegyzők nyugdíj és segély alapja végrehajtatonak özv. Bakó Józsefné szül. Kan Zsófi mint kk. Bakó Mari, Juli, Zsófi és József tt. gyámja ronádfai lakos végrehajtást szenvedő ellen 200 frt tőke követelés s jár. iránti végrehajtási ügyében a pécsi kir. törvényszék és a szentlőrinci kir. járásbíróóság területén levő, Ronádfa község határában fekvő, a ronádfai 30. sz. tjkvben felvett I. 2/4 teleknek (58, 59.) hrsz. 20. sz. ház, udvar és kertnek aránylagos erdő és legelő illetőségnek, Bakó József, Bakó Juli férj. Kan Józsefné, Bakó Zsófi kk., és Bakó József kk. 32, 18, 19. és 20. alatti 7/12 részére 1015 frt 56 kr beca-

árban mint kikiáltási árban az árverést elrendelte, a hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1896. évi november hó 28-ik n. d. e. 9 órakor Ronádfa községben a bíró lakásán megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 101 frt 55 1/2 kr készpénzben, vagy az 1881-ik évi november hó 1 én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi 60. t. cz. 170. §. értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át-szolgáltatni.

Kelt Pécsen, a kir. törvényszék telek-könyvi hatóságánál 1896. évi augusztus hó 28-án.

Lukrits István kir. táblai bíró helyett

Bogyay Pongrác
kir. törvényszéki bíró.

Hirdetmény.

Mely szerint a pécsi Papnövelde-uradalom javainak kormányzója ezennel közhírré teszi, hogy a fennevezett uradalom tulajdonát képező s a bodolyai és egyházbéri határában fekvő 1200 □ ölével számított

68 ²⁶/₁₀₀ hold kiterjedésű berek földek

1896. évi október hó 1-től 1906. évi szeptember hó 30-ig terjedő 10 évi idő-tartamra — a folyó évi szeptember hó 28-án délelőtt 10 1/2 órakor, Pécsen a papnövelde ebédlő termében megtartandó árlejtésen haszonbérbe fognak adatni az alábbi árverési feltételek mellett:

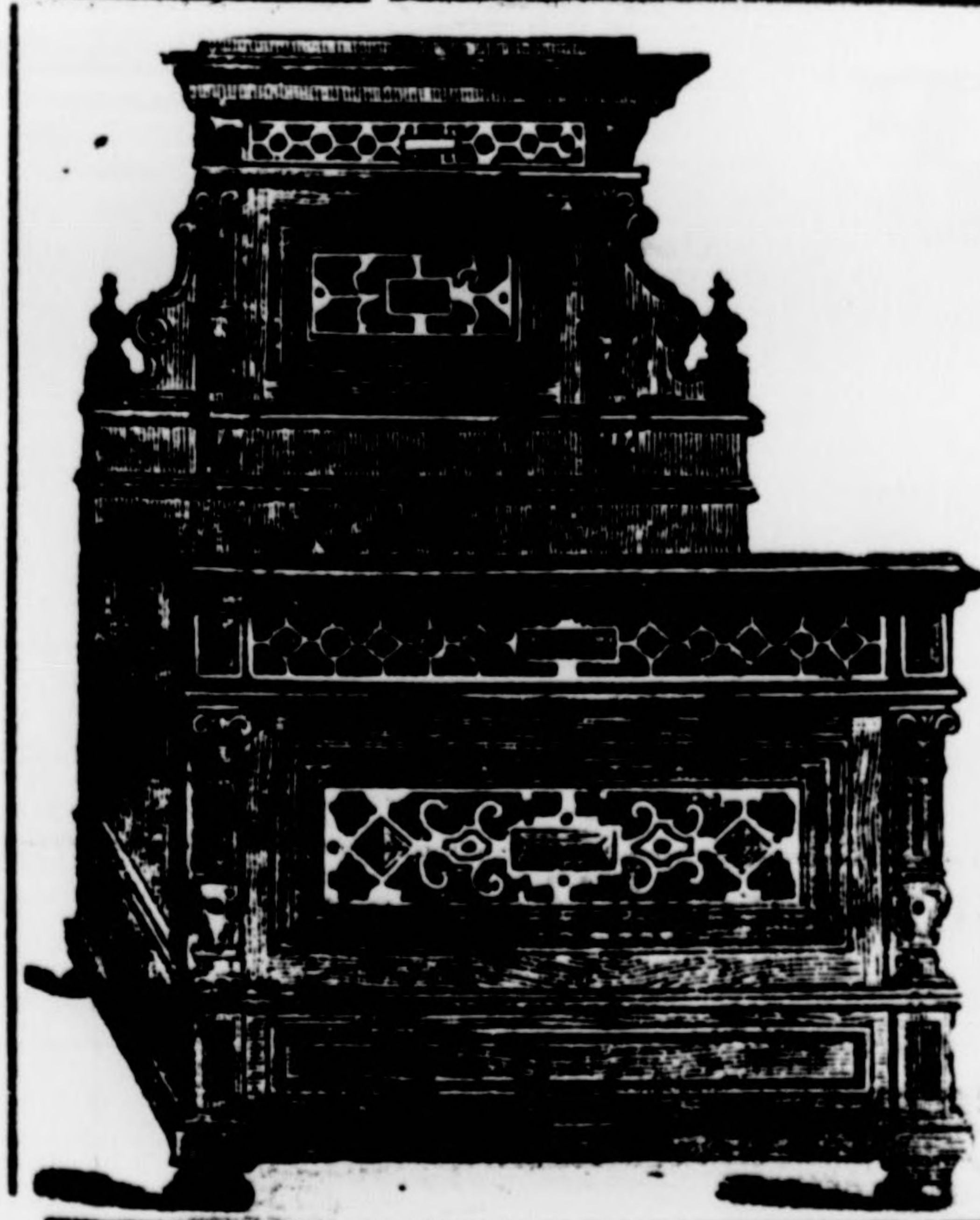
Kikiáltási ár 600 frt.

Az árverés megkezdése előtt 200 frt bánatpénz készpénzben leteendő, mely összeg kamatozás mellett az utolsó évi bérösszegbe lesz beszámítandó.

Az árverés egyéb feltételei az uradalom kormányzóságánál: főtisztelendő Kőrmendy Károly ur papnöveldei lakásán és az uradalmi ügyész: dr. Bodó Aladár ügyvéd ur lakásán (Eizer-féle ház Széchenyi-tér 13. sz. a.) betekintheők illetve megtudhatók.

Pécsen, 1896. évi szeptember hó 23-án.

a Papnövelde uradalom
kormányzósága.

ZSOLNAY IMRE

butorraktára és műhelye

(tetemesen nagyobbítva)

Pécsen, Ferenciek-utca 11. sz.

Nagy választékban teljes és stilszerűen berendezett alvó-, dísz- és ebédlő szobák mindennemű fa-, vas- és kárpitozott butorok, képek, tükrök, függönyök, függönytartók és Thonet-székek szabott gyári árak mellett.

Abban a helyzetben vagyok, hogy butorvásárlások nálam is oly jutányosan eszközölhetők, mint Budapesten, vagy Bécsben.

(A pécsi edénygyár-raktár ugyanott.)

TAIZS JÓZSEF

Pécsett,

Mária-utca 1. szám a királyi tábla átellenében.

Könyvnyomda, könyvkötészet, nyomtatványraktár, papirkereskedés.

Ajánlja a kor igényeinek megfelelő berendezésü

könyvnyomdáját

nagyobb művek, folyóiratok, körlevelek, számlák, falragaszok, meghívók, tánczrendek, hivatalos és gazdasági táblázatok, részvények, alapszabályok, névjegyek, stb. stb. elkészítésére.

könyvkötészete

fel van szerelve papirmetsző, sodronyfüző, perforirozó, számozó, aranyozó stb. géppel, melyek segélyével a legegyszerűbbtől a legdiszesebb munkáig minden elkészíthető.

Nyomtatvány raktárából

körjegyzői, papi és ügyvédi nyomtatványok jó papiron olcsó árért kaphatók.

Papirkereskedésében

Kuhn-féle **író-tollak** nagy választékban.

Különféle levélpapírok. (Röntgen-féle sugaraknak ellenálló, kerékpár-jelvényes stb.)

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.